

KMETSKI LIST

Izhaja vsake sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din. za pol leta 15 Din. za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamke za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Pred likvidacijo agrarne reforme.

Med najvažnejše zakone, ki smo jih dobili po vojni, spada brez dvoma zakon o agrarni reformi.

Treba se je spomniti le nekaj let nazaj in si predočiti razmere, ki jih je bila ustvarila svetovna vojna. S starimi državami vred, ki jih je bila zbrisala zmaga zaveznikov z zemljevida, so nujno morale pasti tudi razne pravne razmere, ki niso več spadale v novo dobo. Med temi pravnimi uredbami je bila najbolj potrebna reforma glede zemljiške lastnine, ker smo vsi čutili in slutili, da v novi socialni dobi ni več prostora za razne veleposestniške privilegije. Kmet, in to »veliki« kmet in še bolj »mali« kmet, se je začel zavedati važnosti svojega stanu v človeški družabni organizaciji in je zahteval za sebe predvsem gospodarsko svobodo in neodvisnost. Gospodarske in ž njo vred tudi nobene druge svobode pa za kmeta ni brez zemlje in zato se je takoj po vojni po vsej Evropi razlegalo geslo:

»Zemlja bodi last tistega, ki jo obdeluje!«

Posledica tega ogromnega in splošnega pokreta je bila ta, da so se rešitve tega vprašanja morale lotiti skoro vse evropske države. Svojo agrarno reformo je doživela Rusija, doživela jo je češkoslovaška država in dobili smo jo tudi mi.

Tega velikega dela pa ni bilo tako lahko izvršiti brez težkih gospodarskih potresov za posameznike. Potov in metod za rešitev tega vprašanja je bilo sicer več, odločitev za eno ali drugo metodo pa ni bila lahka. Pri nas se je zakonodaja odločila za neko srednjo pot, tako da ni popolnoma izbrisana vsa preteklost, zahtevam sedanje dobe pa je tudi kolikor toliko ugodeno.

Velik nedostatek naše agrarne reforme je bil v tem, ker ni bila stalna in končno veljavna. V praksi so se pokazale namreč take težave pri izvršitvi raznih določb agrarne zakonodaje, da je bilo treba razne odredbe pogosto izpreminjati. Na te izpremembe so v veliki meri vplivale tudi politične razmere, kakršne smo imeli pred 6. januarjem, ko jutri že ni več veljalo, kar je bilo sklenjeno včeraj. Tako se je končna rešitev agrarne reforme zavlačevala od leta do leta, tako se je agrarnih interesentov polasčala vedno večja nesigurnost in negotovost.

Te nesigurnosti in negotovosti utegne biti sedaj konec, tako da bodo agrarni interesi vendar enkrat vedeli, pri čem da so. Sedanja vlada, ki ni več odvisna od milosti različnih strank, je namreč izdelala načrt zakona, ki naj agrarno reformo likvidira in ustvari stalno pravno stanje glede zemljiške lasti. Načrt še ni zakon, bo pa kmalu in upanje je upravičeno, da bo novi zakon vsaj v glavnem odgovarjal zahtevam moderne dobe in upravičenim željam agrarnih interesentov.

Načela novega načrta.

Glavno načelo novega načrta je, da v nobenem slučaju ne bo odvzeta zemlja onim agrarnim interesentom, ki jo imajo danes začasno na uživanju, in da jim bo izročena v končno veljavno last. Ta določba bo mnoge agrarne interese znatno pomirila.

Za Dravsko banovino pa so še posebne pomena odredbe novega zakona glede pašnikov, ki se dajo tudi na kak drug način izkoriščati, in pa pašnikov, ki res niso za drugo kakor za pašo. Največje važnosti pa so odredbe o gozdovih in o uporabi lesa za zgradbe in za domačo obrt.

Prave rodovitne zemlje je v Dravski banovini malo. V tem oziru obstoja velika razlika med hribovitim severom in ravnim jugom. V Dravski banovini je glavna gospodarska panoga žvinoreja in kar je ž njo v zvezi. Zato pa mora zakon o agrarni reformi dajati možnost, da se pašniki razlaste na korist pašniških zadrug.

Znano je dalje, da so nekateri veleposestniki v Dravski banovini velike kose dobre zemlje pogozdili. To stanje ne sme ostati neizpremenjeno, ampak je potrebno, da se ta zemlja, ki jo imenuje zakon »relativna gozdna tla« — siromašnim občinam vrne. Precej razvita domača lesna obrt pri nas pa mora imeti zasiguran les, sicer ne more živeti. Zato bo prav, če se obrtnim domačim zadrugam prizna pravica, da tudi one lahko postanejo »agrarni subjekt«, t. j. da dobe pravico do gozdov.

»Kot »maksimum« obdelovalne zemlje pa naj bi veljala mera 85 oralov. To pa zato, ker je samo na ta način mogoče našo zemljo spraviti v last domačega, narodnega prebivalstva,

da bo imelo svoj skromni vsakdanji kruh na svojih tleh. Več kot 85 oralov zemlje pa v Dravski banovini nobena rodbina ne more sama obdelovati. Načrt predvideva 130 oralov.

Nujno potrebno bo tudi, da novi zakon prepreči vsako izigravanje agrarne reforme posebno pri nas, kjer ni več mesta ne za razne »supermaksimume«, tudi ne na korist kakih prosvetnih ali drugih ustanov. Prav tako je treba izbrisati razne deputate za gozdne ali vinogradniške delavce, da ne bodo večni sužnji svojih delodajalcev, temveč se jim naj kot agrarnim interesentom da deputatna zemlja v last.

Važne so tudi odredbe glede odkupnine zemljišč. Odkupnina mora biti pri nas znatno nižja kakor pa je nameravana v južnih krajih. Načrt predvideva, naj se pri določanju odkupnine stari čisti katastralni dohodek (v kronah) pomnoži s 160. To je za naše kraje preveč in je čisto primerna odkupnina, če vzamemo za količnik število 100, ne pa 160.

Če bo doseženo to, da smejo obdržati veleposestniki v Dravski banovini le do 85 oralov plodne zemlje, in da jim ostane od gozdov 500 oralov, in to brez vsakih gozdnih in vinogradniških deputatov, in če se ukinejo vsi supermaksimumi, posebno za one, ki niso imeli že pred vojno občekoristnih ustanov — bo že mnogo doseženo. Načrt predvideva 1000 oralov.

Naša »Zveza slovenskih agrarnih interesentov« je s svoje strani ukrenila vse, kar je mogla, da se bo to velevažno vprašanje rešilo v prilog revnega slovenskega ljudstva, ki tvori ogromno večino.

Nica, aprila meseca. — Na veliki mednarodni razstavi medicinskih preparatov, ki se je priredila ta mesec, so bili odlikovani znani domači preparati »Alga« za masažo in »Energin« za krepitev krvi, živcev in teka z najvišjim odlikovanjem: Z zlato svetinjo, velikim častnim pokalom in častno diplomom.

Mil. Popović.

Kriza in nezaposlenost.

V dobi današnje vesoljne krize beremo in slišimo na vseh straneh o preveliki nezaposlenosti po celem svetu. Še bolj prizadete so v tem oziru zapadne industrijske države, kjer gre število brezposelnih v milijone. Agrarne države so dokaj na boljšem, ker imajo veliko manj nezaposlenih in tudi nezaposlenost ni pri njih tako nevarna, kakor v industrijskih državah.

Ena izmed držav, kjer je število nezaposlenih razmeroma zelo majhno, je tudi naša država — Jugoslavija. Vendar pa slišimo tudi pri nas o nezaposlenih v mestih in na deželi. In da bi se to gorje kolikor toliko zmanjšalo, hočem napisati nekaj misli v ta namen.

Pri nas na Pohorju tako primanjkuje delavcev, da so kmetje prisiljeni marsikakšen

kos zemljišča puščati v nemar, da bi mogli pravočasno obdelati ostalo poljsko zemljo. Menim, da ne pretiravam, če pravim, da ni dobiti večje kmetije, katera bi ne potrebovala hlapač, ali dekle, ali pastirja, včasih pa oboje. In vendar odhajajo še domača dekleta in tudi moški v mesta iskat dela. Če se bi dogajalo tak beg z dežele v drugih časih, ko se je povsod našlo delo, bi bil to dokaj normalen pojav in beg bi bil kolikor toliko opravičen.

Danes pa, ko fant ali dekle v največ primerih silno težko dobi službo v mestu, če pa slučajno dobi službo, je isti vsled povečane delovne ponudbe zelo majhen, je prisiljen trpeti lakoto ali pa zaiti na stranpota življenja. In če takšno življenje začne, bo seveda kmalu priremal v domačo občino v breme one grude, katero je pustil v nemar.

In res: kolikor bolj skrbe dobrotvorne in socialne ustanove, da zmanjšujejo bedo brezposelnih s podporami in drugimi sredstvi, tem več priteka v mesto deloiskalcev z dežele.

Nihče seveda ne sme in ne more biti protiven temu, da se socialno šibke sloje podpira in da se nudi pomoč onim, kateri brez nje nikakor ne morejo izhajati, toda velik greh bi bil, če bi se kar vsi od kraja podpirali, kajti med njimi bi bili tudi taki, ki bi čisto lahko ostali na kmetih, pa jih privlači v mesto le nezdravo meščansko življenje. Podpora za take bi bila neopravičljiva napaka, ker bi se jim nudila priložnost, da se izpridijo in pokvarijo.

Predvsem bi se moralo danes spopolniti položaj delavcev na deželi in le potem naj bi se višek ponujal mestu.

Težko bi bilo za delavca, vračati se iz mesta na deželo in privaditi se kmetijskemu delu, čeprav bi si morda mnogi meščanski brezposelni delavci tega želeli. Oni, kateri nimajo v mestu zagotovljenega zaslužka, naj ostanejo zdravi in poštene na kmetih.

Mnogo delavcev brani svojo težnjo za mestom navadno s tem, da pravi: »Trdo je delo na deželi, kmet ne plača dosti in pa po zimi me bo kmet napodil.«

V tem je dosti resnice, pa vendar: Nikoli še nisem slišal, da bi ljudje na kmetih bolj umirali od dela, kakor po mestih. In tudi trpljenje se z uvajanjem stroja lajša. Razen tega mi bo vsak priznal, da je tudi najtežje delo bolj prijetno kakor brezposelnost, spojena s trpljenjem lakote in pomanjkanjem najelementarnejših potrebščin.

Glede družega očitka je pa tako-le: Če ravno kmet ne plača veliko v denarju, ker danes tega ne zmore, nikoli njegov delavec ni lačen in tudi nag ne hodi okoli. Jaz sem n. pr. tukaj že več let in še nisem videl nobena hlapca ali deklo cotavo; za praznike pa imajo lep »gosposki« gvant. A kmetje jih potrebujejo in tako prosijo za nje, da je — joj! Pa tudi v »gosposkih« hišah, kjer je delo in plača ravnotako kakor v mestu, primanjkuje delavcev veliko in ne dobiš ga za nobeno ceno, vse gre v mesto.

A vendar je boljše delati tudi za majhen denar in močno hrano in pijačo, kakor v mestu trpeti lakoto in čakati razne milosti, katere gredo seveda na koncu koncev spet na kmetov račun.

Kar se tiče tretjega očitka, ta bi bil le delno resničen. Polovica dekel in hlapcev ti zagotovo ostalo pri gospodarju. Razen tega bi se dalo to stanju tudi urediti. Nazadnje je pa boljše — v današnjih okoliščinah — da bi magari navedena polovica bila trajno zaposlena, a druga samo periodično. Zopet je to nekaj družega, kakor živeti brez dela v mestu — lačen, a kmetje da opuščajo njive radi tega, ker ni delavcev.

Za sklep nam še preostaja vprašanje, kaj naj začnemo v tem oziru?

Evo kaj za začetek, a pozneje se bo ustanova sama izpopolnjevala: Na vse podeželske občine razposlati okrožnice, da se naj izjavijo, kateri kmetje potrebujejo hlapca, deklo, pastirja ali sezonskega delavca. Na ta način bi dobila javna oblast pregled o stanju in potrebi delovnih moči, kamor bi se napotilo brezposelne; kmetski stan bi imel veliko koristi od tega, a gotovo tudi naše celokupno nacionalno gospodarstvo.

Torej: nazaj h kruhu, katerega smo zapustili!

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se uporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef« voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengerja, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnika, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Združitev občin.

Povedali smo že v eni zadnjih številkih našega lista, da namerava državna uprava združiti več malih občin v eno samo veliko občino, ki bo lažje odgovarjala s svojimi večjimi dohodki modernim socialnim, kulturnim in gospodarskim potrebam svojih občanov, kakor pa majhne, komaj življenja sposobne gospodarske edinice. Takrat smo tudi v glavnih obrisih našli nekaj nalog, ki jih imajo občine dandanes, in smo dokazali, da je samo velika, gospodarsko močna občina v stanju te naloge izvršiti in izpodbujevati.

Danes pa se moramo dotakniti še ene okolnosti. To je združitev naših malomestnih in trških občin s svojo okolico.

Mnogi so mnenja, da morajo naša mala mesta na deželi in pa trgi ostati tako, kakor so, namreč sami za sebe. To zahtevo utemeljujejo s tem, da so ta mesta nekake »kulturne« edinice, ki jih ne kaže združiti s pretežno kmečkim elementom.

Ta trditev pa ne drži. Le pogledimo si socialni in gospodarski sestav teh občin nekoliko bližje. Večina naših podeželskih mest niso mesta v resnici, kakor drugod, kjer daje mestom njihov poseben značaj število prebivalstva in pa način življenja tega prebivalstva, ampak naša mesta so v pretežni večini mesta vsled »privilegijev«, t. j. vsled podelitve mestnih, zlasti tržnih in sejmskih pravic za razne zasluge, ki so jih nekdanji prebivalci naših mest izkazali raznim vladarjem, zlasti za časa vojšk. Tako je mesto med drugimi Višnja gora, ki pa ima manj prebivalcev kakor marsikatera večja vas, potem pa Krško, Kostanjevica itd. Ta mesta imajo nekoliko »mestni« značaj edinole vsled več ali manj številnega uradništva, ki je tam naseljeno, večina prebivalstva pa je pol meščan, pol kmet. Obrtniki (zlasti gostilničarji) v teh mestih so skoro vsi ob enem tudi kmečki posestniki in je v konkretnih slučajih jako težko določiti, od česa ti ljudje bolj živijo: ali od svoje obrti ali od kmetije. To dejstvo nam bo potrdil vsak, kdor pozna razmere v naših mestih, ki pa niso mesta v pravem pomenu besede, ampak so v resnici le kmečka tržna središča in sedež raznih gospodk.

Poglejmo še, od česa večina naših mest živi. Mar ne od svoje okolice? Obrtniki in trgovci v naših malih mestih niso večinoma nobeni izvozniki, ki bi prodajali domače blago v tujino in od tam prinašali denar in blagostanje v okolico, pač pa je v veliki večini slučajev okolica tista, ki nosi denar v naša mala mesta. Tudi to nam bo potrdil vsak, kdor le količkaj pozna dejanske razmere.

To pa se pravi z drugimi besedami: Pri nas ni okolica odvisna od naših malih mest, ampak naša mala mesta so odvisna od okolice. Ta socialna resnica pa mora priti do izraza in do veljave tudi pri združitvi občin, kajti to ne bi bilo nikakor pravično, da bi okolica plačevala svoje potrebe za sebe in pa še doprinašala za mesta (indirektno), pač pa bo prav, če naša mala mesta skupno s svojo okolico, s katero so zvezana, tudi svoje javne potrebne krijejo iz skupnih dohodkov.

»Kmetska prosveta« v Laškem.

V Laškem priredi »Kmetska prosveta« v nedeljo, dne 10. maja socialno gospodarski tečaj, ki se vrši ob 8. dop. v šolskih prostorih. Predavali bodo: Ivan Pucelj, minister v p., dr. Jože Bohinjec, ravnatelj OUZD, in Vekoslav Goričan, kmet. strok.

Po predavanjih se izvrši volitev pododbora »Kmetijske prosvete« za laški okraj. Vabila, ki so jih kmetje prejeli za gori imenovani tečaj, veljajo torej za 10. maja t. l. in ne za 26. aprila.

Zborovanje agrarnih interesentov.

Zveza slovenski agrarnih interesentov bo imela svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 7. junija t. l. v Ljubljani ob 10. uri dop. v dvorani Delavske zbornice.

Polovična voznja je zaprosena.

Zaupniki agrarnih interesentov naj v svojih okoliših razglase to zborovanje in organizirajo čim večjo udeležbo.

Podrobnosti glede zborovanja bomo kasneje razglasili.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov je sklicala v nedeljo 19. t. m. v St. Jerneju na Dolenjskem zborovanje tamošnjih svojih članov, ki so se v velikem številu odzvali vabilu. Na zborovanju je obširno poročal tajnik Zveze geometer Milan Mravlje najprej o stanju agrarne reforme na pleterskem veleposestvu, ki ga je ustvaril zadnji odlok o končni utrditvi agrarnih subjektov. V drugi polovici svojega govora je pa poročal o načrtu novega agrarnega zakona.

Veliko zborovanje srbskih kmetov.

V ponedeljek preteklega tedna se je zbralo v Veliki Plani okrog 6000 srbskim kmetov iz smederevske okolice na zborovanje, s katerega so poslali naslednjo brzojavko Nj. Vel. kralju:

»Nj. Vel. kralju Aleksandru, Beograd. Kmetje smederevske okolice, zbrani na velikem manifestacijskem zborovanju v Veliki Plani, smatrajo v prvi vrsti za svojo dolžnost, da pozdravijo svojega viteškega in velikega kralja in da se mu zahvalijo za vse ono, kar je napravil za dobro in napredek vasi in kmeta. Z modrima aktoma od 6. januarja in 3. oktobra je omogočen mirni razvoj naše drage in nedeljive Jugoslavije ter uveden red in delo, od katerih pričakujemo velikih uspehov. Trdno verujemo, da bo delo kraljevske vlade za napredek Jugoslavije omogočilo kmetom, da se osvobodijo iz težke gospodarske krize, v kateri se nahaja država. Živel kralj Aleksander, živel vzvišeni kraljevski dom!«

Tudi predsedniku vlade generalu Petru Živkoviću so kmetje poslali pozdravno brzojavko, v kateri se mu zahvaljujejo za vse kar je napravil za vas in kmeta.

V posebni resoluciji, ki je bila sprejeta po številnih govorih naštevajo kmetje glavna dela, ki jih je sedanja vlada napravila v korist kmeta. To je predvsem osnivanje Privilegirane agrarne banke, ki je osvobodila srbskega kmeta oderuhov, ustanovitev Privilegirane izvozne družbe za izvoz kmetijskih pridelkov, ustanovitev kmetijskih šol itd.

Avtobusna zveza Ljubljana — Sušak. Avtobusno podjetje g. Anton Pečnikar je uvedlo preteklo nedeljo avtobusni promet na progi Ljubljana-Sušak. Do maja bo vozil avtobus enkrat dnevno in sicer zjutraj bo odhajal iz Ljubljane okrog 5. ure zjutraj izpred hotela Miklič, vračal se bo pa zvečer okrog 9. ure. Z majem se pa prične dvakratna voznja dnevno tja in nazaj.

Dopisi

Ormož. Občinska seja. Združitev občin. Bav, bav o večjih davkih. Električna in še kaj! Pri občinski seji dne 13. t. m. zvečer se je pri drugi točki dnevnega reda razpravljalo o združitvi ormoške mestne občine z občina Pušenci in Hardek. Po predloženem načrtu je predvidena priklonitev občine Hardek k ormoški občini, dočim bi se naj občina Pušenci priklonila občini Hum pri Ormožu. Ker pa stremijo občani občine Pušenci, da se njih občina združi z ormoško občino, je prišla v pretres tudi vloga občine Pušenci za združitev z Ormožom. Oddaljena je občina Pušenci komaj 1 km od zunanje ormoške občinske meje. Po zemljepisni legi gravitira občina Pušenci k mestni občini ormoški. Prebivalcev šteje 245, večinoma dobro situiranih kmetov z lastnim agrarnim posestvom po ca 87 ha. Večina Ormožancev se peča s poljedelstvom. Na poljedelstvo kot postransko panogo pa so navezani tudi trgovci in obrtniki. Reči se mora, da so ormožanci in okoličani eden na drugega navezani. Medsebojne življenjske prilike se krijejo. Da občine Hardek in Pušenci gmotno niso slabo situirane, sledi iz tega, da so ravno te občine pred 30 leti iz lastnih sredstev zgradile okoliško 6 razredno ljudsko šolo na Hardeku pri Ormožu. V to šolo so občine Pušenci, Hardek in Ormož še danes vsolane. Okoliški kmetje so zgradili to šolo takrat, ko je bil v dvojezični ljudski šoli v Ormožu slovenski jezik ukinjen. Palača okoliške šole je danes pač dovolj živa priča o nekdanji zavednosti slovenskega kmeta. Okoliški kmet je bil tisti, ki je postavil pred durmi nemškega Ormožca mogočen branik proti potujčevanju naše slovenske dece. Moralno in gmotno pa so kmetje podpirali tudi slovensko inteligenco in maloštevilne slovenske obrtnike, ki bi brez pomoči kmeta omagali. Zavednosti slovenskega kmeta od Središča pa do Maribora se imamo zahvaliti, da smo danes v jugoslovanski državi, kamor spadamo. Zato si občine, ki gravitirajo na mala slovenska mesta in trge, kjer so nekdanj zadrževala naval potujčevanja, danes pač zaslužijo, da se njihova nekdanja borba za slovenski jezik prizna in se njih stremljenje za priključitev tam, kjer so predpogoji zato dani, tudi upošteva. Iz tega vidika je obč. odbornik Ivan Rojs stavil predlog za združitev občin Pušenci in Hardek z Ormožom. Proti združitvi so govorili župan Veselič, trgovec Kuharič in odvetnik dr. Ban. Navajali in dokazovali so, da bi taka združitev pomenila občutno davčno obremenitev ormoških davkoplačevalcev v olajšavo pridruženih občin. Te občine bi tudi zahtevale električno razsvetlavo po svojih vesnicah, to razsvetlavo pa bi plačali Ormožanci. Ormož ima svojo luč za sebe in je za meščane zares pravi milijonski blagoslov. Glasovanje za ali proti združitvi se je vršilo tajno po listkih. Za združitev je glasovalo 6, proti pa 9 odbornikov. Eden kmet odbornik se seje ni udeležil, drugi pa je pred letom umrl in še na njegovo mesto ni imenovan novi odbornik. Ormoška občina ima v resnici manjše doklade nego zunanje občine. To pa vsled dosedanjih dohodkov iz občinskega posestva, trošarine in sejmarine, h katerim pa prispevajo največ okoliški kmetje. Izgleda pa, da bo v doglednem času morala tudi ormoška občina zvišati doklade na višino zunanjih občin. Besedo o združitvi imajo sedaj prizadete občine in banovina pa posebno v pogledu točnega pojasnila glede povišanja davkov ormoškim občanom v slučaju združitve in da je potrebno, da se interesi par posameznikov podredijo interesom skupnosti v dosegu boljšega občinskega gospodarstva. I. R.

Lepote Jugoslavije:

njeni bogati
gozdi ...
njene visoke
planine ...
in zobje njenih
prebivalcev.

Lepote Jugoslavije so poznane po celem svetu. Tudi Jugoslovani znajo ceniti vrednost lepote. Tako neguje stotisočero Jugoslovanov svoje zobé s Sargovim Kalodontom. Blagodejna pena Sargovega Kalodonta polepšuje in varuje zobé in usta. Po uporabi Sargovega Kalodonta dobi dih svež in zdrav vonj.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

Valta vas pri Novem mestu. Malo kedaj se oglašamo v našem »Kmetijskem listu«, vendar upamo, da bomo od sedaj v naprej vedno pridno in marljivo sodelovali pri našem delu. V nedeljo, dne 19. t. l. je bil sklican za pol tretjo uro popoldne v Valti vasi pri tovarišu Kulovcu pripravljalni sestanek za ustanovitev društva kmet. fantov in deklet. Zaradi slabega vremena je bila udeležba sicer pičla, vendar je upati, da bo naše društvo prav lepo uspelo med našimi zavednimi fanti v Valti vasi. Sestanka so se udeležili tudi tovariši iz Toplic, Novega mesta in Prečne. Iz Novega mesta so prišli tovariši: prof. Kovač ravnatelj Mervič in Josip Matko ml.; iz Toplic sta prišla tovariša Šober in Peršina in iz Prečne pa tovariš Mišič Tone. Otvoritveno besedo je govoril tovariš Šober iz Toplic. in nato je podal besedo tovarišu Merviču, kateri je nam n kratko podal pomen in delo društva. Povedal nam je žalostne razmere današnje poljedelske krize in razmere naših neorganiziranih kmetov, ki se dajo voditi od vsakega tujca, kateri jih hoče uničiti. Še bolj žalostne razmere pa se dogajao med našimi kmetijskimi fanti na deželi, ko se opijajo z alkoholom in v pijanosti pride potem do pobojev z noži. Zato si mi ustanavljamo naša društva kmet. fantov in deklet, da s tem izobrazimo našo kmetijsko mladino, da ji nudimo razvedrila z predavanji, igrami in različnimi drugimi zabavnimi prireditvami, da te žalostne razmere pijanosti in podivjanosti izginejo iz površja in da bo naša kmetijska mladina res napredna in iz-

obražena. Tovarišu Merviču se je za lepe besede, zahvalil tovariš Šober, nakar se je razvil živahen razgovor o različnih zadevah. Po razgovoru se je razvila prav prijetna zabava, ki je trajala do odhoda vlaka. Zahvaliti se moramo tudi tovarišu Kulovcu, kateri nam je dal na razpolago primeren lokal za naše sestanke in predavanja. Upam, da ko se bo naše društvo v Valti vasi ustanovilo, da bo prav pridno delovalo in da bo v ponos in procvit naše napredne Dolenjske metropole. Želim vam mnogo uspeha in vas pozivam na delo za naše kmetijsko napredno gibanje z geslom: »V boj za napredno kmetijsko pravdo.«

Golo, občina Želumlje. V zadnji številki Kmetijskega lista piše nekdo o našem županu. Vidi se pa, da ne pozna razmer, ali pa nalašč narobe obvešča javnost. Nam vsem je znano, da je bil župan javno napaden in smo vsi pričakovali tudi javen odgovor, toda zaman. Dalje je znano, da je nadrejena oblast po svojem revizorju pregledala županovo poslovanje zadnjih let. Če dopisnik spravlja v zvezo s to revizijo tudi županovo odlikovanje, potem vedoma vara javnost. Dopisnik ima sicer prav, da je bil župan odlikovan, pozabil pa je pristaviti, da je bilo to že pred letom ob priliki odlikovanja večine županov, le da je bilo odlikovanje šele sedaj dostavljeno. Kar se tiče posebnih mest blagajničarjev pri občinah, smo se te ustanove vsi razveselili. Da smo imeli prav, dokazuje tudi revizijsko poročilo in naročilo banke uprave. Vse ostalo pa pričakujemo.

Frankolovo. Dne 14. aprila smo zaslišali zvonjenje s cerkve sv. Trojice. Takoj smo slutili, po komu je bela smrt stegnila svojo koso. Že dalje časa smo se bali za Franca Šibanea. Včasih pri sejah, sestankih ali pri kateri drugi prireditvi smo se bali za Te, ki si vodil tajniške posle »Društva kmetijskih fantov in deklet« na Frankolovem, dokler Ti je zdravje pripuščalo. Imenovalo Te je tudi frankolsko društvo kmetijskih fantov in deklet kot za blagajnikovega namestnika pri pododboru Zveze kmetijskih fantov in deklet v Celju, a kruta jetika Te je priklenila na bolniško posteljo, da se nisi mogel sej udeleževati. Dragi France, spominjam se še na prvi sestanek kmečkih fantov na Frankolovem, ko si tovarišu dr. Rosinu obljubljal vneto delo na širitvi kmetijskega pokreta. Nikoli se nisi bal. Resno si razložil svoj namen in svojo misel vsakomur. Bil si pravi vojščak Matije Gubca. Dne 16. aprila smo ga spremili v lepem številu fantov in deklet k večnemu počitku. V imenu mladine se je od njega poslovil pri rojstni hiši tovariš Štefan Dolar z v srce segajočim govorom. Na novocerkovškem pokopališču je govoril g. dekan Pavel Žagar, ki je omenjal, kako voljno je prenašal pokojni svojo dolgotrajno bolezen in kako je bil z zadnjo popotnico pripravljen na smrt. Torej dragi tovariš France, naj Ti bo lahka rodna zemlja, ki si jo tako vroče ljubil. — Žalujoči tovariši!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Pri nas smo ustanovili na Belo nedeljo sokolsko četo ob sicer skromnejši udeležbi. Garancijo pa, da bo četa uspešno delovala, nudi dejstvo, da so bili prisotni poleg mladih, skoro vsi uglednejši kmetje. Opaziti je bilo, da manjkajo prav oni, ki ob vsaki priliki zražajo svoje nezadovoljstvo nad zaspanostjo v kraju. Kadar pa zgleda, da se kaj budi, pa ostanejo lepo doma. Tako se ne dela. — Občni zbor, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora šol. upravitelj br. Predan Drago, so posetili delegati matičnega društva iz Ptuja: brat starosta dr. Salamun, brata Šestan in Ogorelec. Njihova izvajanja so segla v srca vsem navzočim. — Občni zbor, ki je potekel gladko in v bratski slogi, si je izvolil sledečo upravo: Starosta br. Vinko Zorko, podstarosta br. Rola Rudolf, tajnik br. Vojsk Franc, blagajnik br. Suhač Jože. Načelnik in prosvetar je brat Predan Drago. Člani uprave so sledeči bratje: Čeh Jakob, Golob Franc, Ilesič Anton, Toš Tomaž, Kocuvan Franc in Jurančič Vinko. S telovadbo se bo pričelo v najkrajšem času.

Zapoge pri Smledniku. V nedeljo 19. t. m. smo slovesno odkrili spominsko ploščo v svetovni vojni padlim domačinom. Ob 9. uri je bila sv. maša z darovanjem in govorom vojnega kurata g. Bonača. Po maši pa je bila odkrita spominska plošča, na kateri so vklesana imena padlih vojakov iz župnije Zapoge: Aljaž Anton, Burnik Anton, Hubad Jožef, Javh Franc in Oblak Janez. Ob tej priliki je imel g. kurat zopet lep govor, ki je na številne navzoče napravil globok vtis. Iz sosednih Vodic in Smlednika so prihiteli tudi gasilci ter godba iz Vodic in pevski zbor iz Smlednika.

Dopis z dežele. Za živino ni pravega kupca, ne cene. Preti pa v tem mesecu še večji padec cen, ker bodo kmetje vsled po manjkanja krme skoraj prisiljeni prodajati za vsako ceno. Umetnih gnojil ne moremo kupovati, ker nimamo denarja niti za sol po mnogih krajih. — Če bi se skrajšal po mestih in tovarnah delovni čas, potem bo na kmetih še manj delavcev ostalo, ker bi vse hitelo za lažjim zaslužkom. — Razliko med cenami kmetijskih pridelkov in tovarniških izdelkov je mogoče samo na ta način odpraviti, da se odpravijo karteli. — Podpore naj se popolnoma odpravijo, mesto njih pa naj se ustanove nagrade za vsakega, ki bi pokazal kak napredek v gospodarstvu.

Novo mesto. V nedeljo, dne 19. t. m. ob 10. uri dopoldne se je vršila seja pododbora Kmečke prosvete skupaj s pododborom Zveze društev kmetijskih fantov in deklet. Seja se je vršila v mali dvorani sokolskega doma. Dnevni red je bil določen sledeči: Otvoritev seje in prečitavanje zadnjega sejnega zapisnika. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Sodelovanje Kmečke prosvete s pododborom Zveze kmetijskih fantov in deklet in to z ozirom na novo ustanovljena društva. Slučajnosti. Pri slučajnostih se je glavno debatiralo o tem, da bi pododbor Kmečke prosvete čim tesneje sodeloval z pododborom Zveze kmetijskih fantov in deklet. Nato so podali poročila zastopniki društev kmetijskih fantov in deklet: Birčna vas, Stopiče in Prečna. V debati je bil predlog tovariša Josipa Matkota ml. o gledališkem tečaju in upamo, da bo naš pododbor dosegel svoj cilj in priredil ta tečaj. Nazadnje je bilo še sklenjeno, da se bo dne 14. maja na praznik vršilo predavanje o organizatoričnem delovanju.

Vrhpolje pri Moravčah. Prav z veseljem smo čakali na velikonočne praznike. Kakor po navadi, smo imeli tudi letos vstajenje na velikonočno nedeljo ob 5. uri zjutraj. Imeli smo krasno vreme, pri procesiji je sodelovala moravska godba in prvokrat so bili navzoči tudi naši gasilci. — V nedeljo 19. t. m. so tukajšnji gasilci priredili igro: »Mlini pod zemljo«. Na dnevnem redu so bile tudi pevske točke. Prireditelj je zelo lepo izpadla in moramo čestitati tako igralcem, kakor tudi pevcem.

Po svetu

Največje zanimanje so vzbujale po svetu pretekli teden spremembe v

ŠPANIJI.

Tam je vladala že dolgo velika napetost med pristaši kralja Alfonza XIII. in njegovimi političnimi nasprotniki. Po poročilih, ki jih je objavila uradna poročevalska agencija »Avala« v Beogradu, so v sporu zmagali kraljevi nasprotniki, ki so v Španiji proglasili republiko. Kralju Alfonzu so njegovi prijatelji svetovali, naj zapusti deželo vsaj začasno, dokler se razmere ne ustalijo. Kralj Alfonz se je temu nasvetu odzval, ni se pa odpovedal prestolu. Vlado je prevzel začasno voditelj kralju nasprotne skupine Zamora.

Tudi na

PORTUGALSKEM

je nedavno prišlo do nemirov in sicer na otokih, ki leže že blizu Afrike. Prebivalci na tistih otokih bi radi postali neodvisni in hočejo baje ustanoviti svojo državo »Atlantis«. Tako se je namreč nekaj imenovala dežela, o kateri nam poročajo stari pisatelji in o kateri domnevajo učenjaki, da je morala ležati tam, kjer leže danes zgoraj omenjeni otoki.

Do velike politične izpremembe je prišlo tudi v

ROMUNIJI.

Dolgotrajno vladno krizo je rešil kralj Karol s tem, da je poveril vlado profesorju Jorgi. Profesor Jorga je vlado prevzel in pri tej priliki izjavil med drugim sledeče:

»Treba je spremeniti tudi režim in nastaviti mlade ljudi, ki so skromni, nepokvarjeni, zdravi in optimisti. Ta mladina mora stopiti na čelo političnega življenja. Taki mladini ni mesta v starih strankah, temveč na visokih državnih in političnih položajih.«

Nova romunska vlada se bo predstavila parlamentu 5. maja in zahtevala zaupnico.

Tudi v

BOLGARIJI

se pripravljajo važne spremembe. Dosedanja vlada, ki ji je načeloval Ljapčev, je že odstopila. Splošno pričakujejo, da kriza ne bo dolgo trajala.

V srednji in zapadni

EVROPI

pa se še vedno suče vsa politika okoli nameravane nemško-avstrijske carinske zveze. V razpravi o tem vprašanju se jasno kažeta dve skupini: ena za, druga proti sporazumu. Nesoglasje med obema skupinama pa ni le gospodarskega, ampak pred vsem političnega značaja, ker strah pred politično okrepitvijo Nemčije še ni minil. Politična okrepitev Nemčije pa bi bila nujna posledica njene gospodarske premoči v srednji Evropi.

Zaznamovati pa moramo v zvezi z velikim vprašanjem nemško-avstrijske carinske zveze še en pojav, namreč poskuse raznih gospodarsko močnih držav, da utrde svoja gospodarska stališča in svojo gospodarsko premoč na Balkanu.

Izdatki nemških državnih železnic za iznajdbe.

Nemški list »Die Umschau« poroča, da je izplačalo ravnateljstvo nemških državnih železnic preteklo leto 86.000 nemških zlatih mark za razne iznajdbe, ki se nanašajo na izboljšanje signalne varnostne službe. Tudi za leto je ravnateljstvo nemških državnih železnic razpisalo več nagrad za te vrste iznajdb in sicer v zneskih po 1500 in 7000 mark (1 marka je 14 Din). Nagrade pa priznavajo le iznajditeljem samim, ne pa onim, ki so to ali ono iznajdbo odkupili, da bi jo z dobičkom prodali naprej.

Grob poveljnika osebnih brivcev.

V Egiptu kopljejo leto za letom starine iz davne dobe pred Kristusovim rojstvom. Stari Egipčani so bili namreč visokokulturni narod, ki nam je zapustil mogočne spomenike svoje nekdanje veličine. Najznamenitejši taki spomeniki so brez dvoma piramide, kjer so bili pokopani egiptovski kralji ali faraoni. V bližini piramid pa se nahajajo grobovi nekdanjih mogočnikov na egiptovskem kraljevskem dvoru. En tak grob so nedavno odkrili. Je to grob »velikega duhovnika« za gorenji in dolnji Egipt, čegar uradni naslov se je glasil »poveljnik osebnih brivcev faraona (kralja)«. Poleg tega je bil ta dostojanstvenik še »čuvar kraljevske krone« in »ravnatelj kemičnega laboratorija«. Prav do groba tega nekdanj imenitnega moža še niso prodrli, ker je grob pod vodo.

Kaznjenci — iznajditelji.

V jetnišnicah v Kanadi ravnajo s kaznjenci na poseben način. O tem pripoveduje ravnatelj kanadskih kaznilnic general Hughes (reci: Hjug). Ta pravi, da se nahaja v kanadskih kaznilnicah 3450 jetnikov, od teh pa jih obiskuje 80 odstotkov kakšno šolo. Kdor je namreč v Kanadi zaprt, ne sme kazni le odsedeti, ampak mora delati, in če delati ne zna, se mora kakšnega dela naučiti. Za gradbo cest ali za druga težka dela namreč kaznjencev ne rabijo, pač pa se mora vsak kaznjencev lotiti kakšnega rokodelstva. Ko se pa kaznjencev izuči, mora napraviti izpit, da dokaže svoje znanje. Pouk pa je tako natančen in izpit tako strog, da dobi mnogo kaznjencev na podlagi tistega izpita kasneje prav dobre službe. Tako je n. pr. nekdanj najbolj nevarni »bančni ropar« v Kanadi danes eden najboljših tesarjev v Kanadi, ki je napravil že tudi dosti za njegovo stroko važnih iznajdb. Tudi tiste vrste postelje, na kakoršnih spe kanadski kaznjenci, je iznašel neki kaznjencev.

Prebivalstvo Rusije.

Po najnovejših statističnih podatkih, ki jih objavlja sovjetska vlada, šteje danes sovjetska Rusija 161 milijonov prebivalcev. Od teh jih živi v sami Rusiji 111 milijonov, drugi pa žive v številnih avtonomnih republikah, ki so združene z Rusijo.

ZVEČER

NEPRECENLJIVO POMOČ

Vam nudi Schichtova metoda na dan pranja. K temu potrebujete Žensko hvalo, da perilo zvečer namočite, in Schichtovo terpentinovo milo, da perilo drugi dan izkujete.

ZJUTRAJ

TO JE CELO DELO PRI
SCHICHTOVI METODI

Novice

Plemenit dar Nj. Vel. kralja. Nj. Vel. kralj je blagovolil podariti upr. odboru fonda za podpiranje delavskih ustanov 10.000 Din. Na ta način je postal prvi veliki dobrotnik delavskih ustanov moških, ženskih in otroških delavskih zavetišč.

Poravnajte naročnino, da Vas ne bo treba pismeno opominjati!

Mesto Beograd dobi nov grb. Beograjski mestni odbor je sestavil posebno komisijo, ki naj sestavi nov mestni grb.

Zakon o kmetijskih šolah in zbornicah. Kmetijsko ministrstvo je končalo svoja dela pri načrtu zakona o kmetijskih šolah in o načrtu zakona o kmetijskih zbornicah. Prihodnji mesec bo sklicalo ministrstvo konferenco kmetijskih strokovnjakov, na kateri prideta v pretres oba zakonska načrta in bo sprejeta definitivna redakcija, da bosta lahko predložena vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Nov zakon o lovu in ribolovu pripravlja ministrstvo za gozde in rudnike.

Mariborska Glasbena Matica v južni Srbiji. Pevsko društvo mariborske Glasbene Matice je napravilo pretekli teden turnejo po južnih krajih naše države in priredilo koncerte po večjih mestih. Slovenci so bili povsod navdušeno sprejeti.

Mariborsko prebivalstvo. Po zadnjem ljudskem štetju ima Maribor 33.117 prebivalcev in sicer 16.498 moških in 16.612 žensk. Družin je 7653, stanovanjskih hiš 1832, drugih zgradb, v katerih stanujejo ljudje, pa 248. Domačo živino, večinoma le kokoši, ima 625 družin, 228 meščanov pa ima poljedelska posestva v mestu in okolici, ki jih obdelujejo sami. Nemcev, jugoslovanskih državljanov, je samo 2002 ali 6 %.

Drevesnica Kmetijske družbe prodana. Kmetijska družba v Ljubljani je prodala Dravski banovini znano zemljišče na Poljanski cesti, ki je služilo dolgo vrsto let za drevesnico. Pogodbo je finančno ministrstvo odobrilo in te dni je bila izvršena v zemljiški knjigi lastninska sprememba. Kupna cena za zemljišče je znašala 4 milijone 484.300 dinarjev. Banovina namerava postaviti na tem zemljišču nova bolniška poslopja.

Nov jugoslovanski parnik. Nemška ladjedelnica v Elbingu je zgradila za Dubrovniško parobrodsko plovitvo nov potniški parnik »Šipan«, ki je bil pred velikonočnimi prazniki spuščen v morje. Parnik je 48 m dolg in 8,2 m širok.

Življenje za se živijo otroci, če se igrajo s punčkami. Ponosni so, če so obleke punčk lepo čiste in prosijo mamico za kos Zlatorog mla, kadar je »velika žehta punčk«. 6

Blagoslovitev temeljnega kamna najvišje palače v Ljubljani. Preteklo soboto je blagoslovil nadškof dr. Anton B. Jeglič temeljni kamen palače »Pokojninskega zavoda privatnih nameščencev« v Ljubljani. Palača bo imela v celem 12 nadstropij in bo najvišja stavba v Ljubljani. Visoka bo 58 metrov. Stala bo na oglu Dunajske ceste in Gajeve ulice ob Kreditni banki. Palača bo počivala na 16 stebrih, ki segajo do žive skale do 16 metrov globoko. Blagoslovitvi je prisostvoval tudi giban dr. Drago Marušič.

Trboveljski rudniki bodo začeli delati. Trboveljska premogokopna družba je prejela nova naročila za državne železnice. Za mesec april je predvidena dobava 27.500 ton premoga. Zato je bil v ponedeljek uveden polni obrat v vseh družbenih premogovnikih.

Cepljenje otrok proti škrlatinki. V krškem srezu se je zadnja leta pogosto pojavljala med otroci nevarna kužna bolezen škrlatinka. Ker niso vsi dosednji ukrepi ničesar zalegli, da bi se bolezen omejila, je odredila banska uprava splošno cepljenje otrok proti škrlatinki. Cepljenih bo 8000 otrok v starosti od 2. do 16. leta. Cepiti so pričeli v ponedeljek pod vodstvom Higijenskega zavoda z osmimi zdravniki.

Žrtve fantovske podivjanosti. Pretekli teden od odhajali letošnji rekruti k vojakom. Na Vidmu pri Krškem se jih je zbralo veliko število, med katerimi sta bila tudi dva Kodričeva fanta iz Cerkelj in trije Mladkovičevi, ki so že dolgo časa v hudem sporu in sovraštvu. Med njimi se je kmalu vnel pretep, zapeli so noži in na tleh je mrtev obležal Kodričev stari fant, ki je spremil svojega mlajšega brata na kolodvor. Od Mladkovičevih sta bila dva lažje, eden pa težko ranjen. Reči moramo, da toliko podivjanosti še nismo kmalu videli kot letos.

Ogromen požar v Ptuju. V petek 17. t. m. zgodaj zjutraj je nastal požar v skladiščih veletrgovca Orniga v Ptuju. Ogenj se je naglo oprijel skladišč in skoro popolnoma uničil štiri glavna poslopja. V skladiščih so zgorle tudi vse zaloge, stroji, orodje in sodi. Uničenega je nad 100 hl vina, 1000 hl žganja in mnogo hmelja. Škodo cenijo na poldrug milijon dinarjev.

V cerkvi se je ustrelil. Delavec Oskar Krulc se je pretekli teden ustrelil v cerkvi Sv. Duha v Splitu. Kaj je nesrečneža gnalo v smrt, niso mogli dognati, kajti beda ni mogla biti vzrok, saj je zaslužil po 100 dinarjev dnevno pri nekem lesnem podjetju.

Samomor rudniškega paznika. V Hrastniku je izvršil strašen samomor rudniški paznik Ivan Koča, rodom iz Trebiča na Češko-slovaškem. Pokojni si je najprej prerezal vrat, nato pa skočil v Savo. Samomor je izvršil, kakor sodijo ljudje zaradi tega, ker so mu orožniki aretirali sina, ki je odhajajoč k vojakom razgrajal po dolini.

Živa baklja. Starši učenke II. razreda Apolonije Jerič iz Dokležovja so čistili travnik s travniško brano, znosili suhljad na kup in zažgali. Pri ognju je stala tudi mala Polonica, kateri je veter zapihal plamen prav do obleke. Krilo se je vnelo in v hipu je bila vsa deklica v plamenu. Stekla je po travniku v obupnem kričanju, toda predno so starši prihiteli do nje, ji je zgorela vsa obleka in lasje. Po celem telesu je bila ena sama rana. Deklico so sicer spravili v bolnico, toda je kmalu umrla.

Nova sladkorna in špiritna tvornica. Neke angleška družba namerava v najkrajšem času ustanoviti v Čurugu veliko sladkorno in špiritno tovarno, ki bo zaposlovala do 2000 delavcev. Čuruška občina je dala družbi na razpolago brezplačno stavbišče za 25 let, poleg tega pa še 150 oralov zemljišča za selekcijo semena sladkorne pese.

Trtni korenjaki. Podružnica Kmetijske družbe v Novem mestu sporoča vsem zainteresentom, ki rabijo vkoreničene trtne polage, da ima še nekaj tisoč prvovrstnih korenjakov vrste Riparia portalis po ceni komad za Din 0'50 na razpolago. Naročila, pri katerih naj se navede pošta in železniška postaja, naslovite na Podružnico kmetijske družbe v Novem mestu.

Prekmureci gredo v Nemčijo. Pretekli teden je odrinil iz Murske Sobote drugi transport sezonskih delavcev v Nemčijo. — Vse transporte delavcev organizira tamošnja borza dela.

Aprilski sneg smo dobili začetkom preteklega tedna. Ponekod ga je padlo do 30 cm.

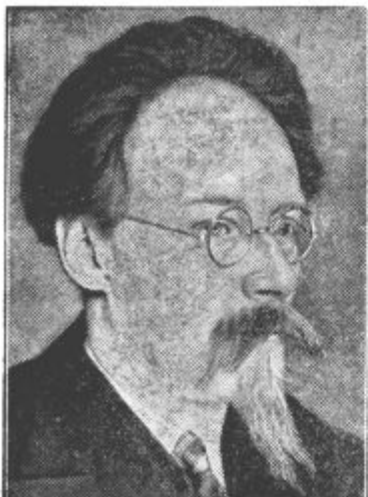
Kongres mednarodne trgovske zbornice se bo vršil v Washingtonu od 4. do 9. maja. Kongresa se udeleži tudi zastopstvo jugoslovanskih trgovskih zbornic.

Spomenik žrtvam »Titanica«. V Newyoriku bodo te dni odkrili spomenik žrtvam prekomorskega parobroda »Titanica«, ki se je 14. aprila 1912. zaletel v ledeno goro in se potopil s 1500 potniki. Spomenik bo odkril sam predsednik Hoover.

Petrolej gori. V Campini na Romunskem so eksplodirale vsled prevelikega pritiska petrolejske cevi. Eksplozija je povzročila velik požar petroleja in okoliških zgradb v petrolejski rafineriji.

Tudi župan Innsbrueka ne sme v Italijo. Innsbruški župan Fischer je nameraval te dni s pravilnim potnim listom v Italijo. Na meji pa so fašistične oblasti zavrnilo župana nazaj. Kakor izgleda, se ne godi Nemcem nič boljše kot Slovincem v fašistični Italiji.

Spor med Litvo in Vatikanom. Litvanske oblasti čim dalje ostrejšje nastopajo proti katoliškemu duhovniku. Te dni je hotel papežev nuncij napete odnose urediti in spor zgladiti, pa se je v to svrhu zglasil pri predsedniku republike. Ta pa ga ni hotel sprejeti in je izjavil, da ga tudi v bodoče ne bo več sprejel.

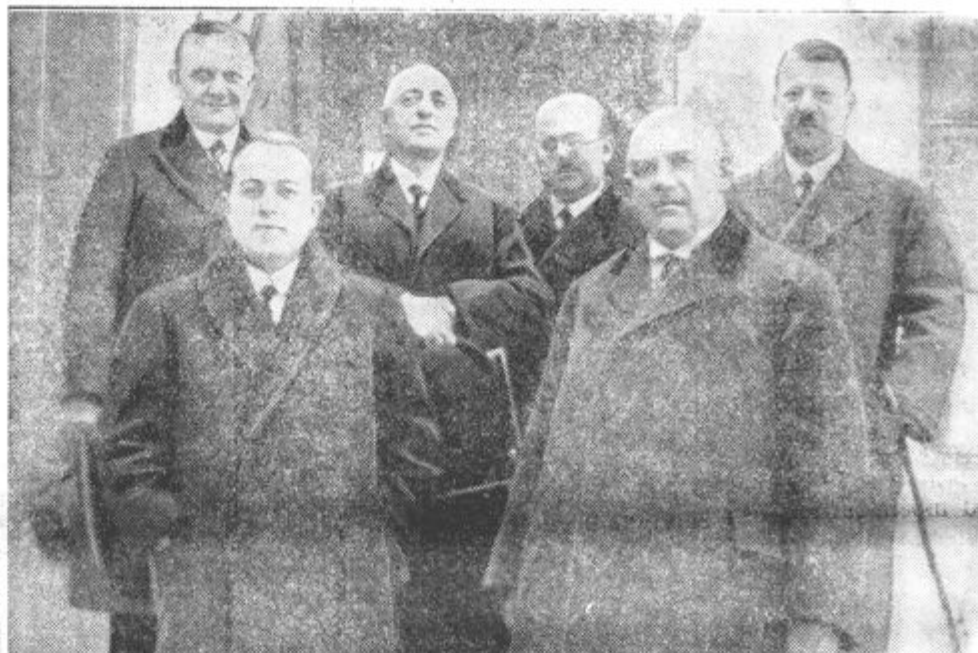
G. Pjatakov, načelnik sovjetske delegacije pri rusko-nemških gospodarskih pogajanjih v Berlinu.

Kitajski minister za vnanje zadeve Wang. Minister Wang je izročil zastopnikom Francije, Anglije in Zedinjenih držav v Nankingu spomenico, kjer zahteva, naj se omenjene države odpovedo svojim posebnim sodiščem na Kitajskem.

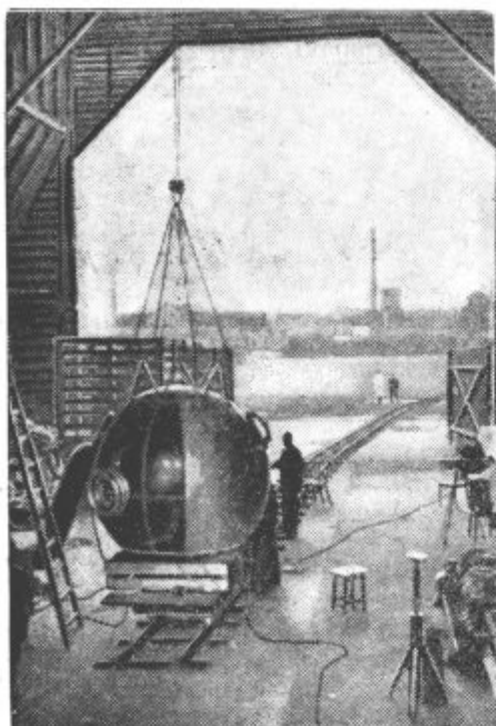
Dr. Engliš, odstopivši čsl. finančni minister. Za njegovega naslednika je bil imenovan guverner poštne hranilnice dr. Karel Trapl.

Pogled na pristanišče v Lizboni.

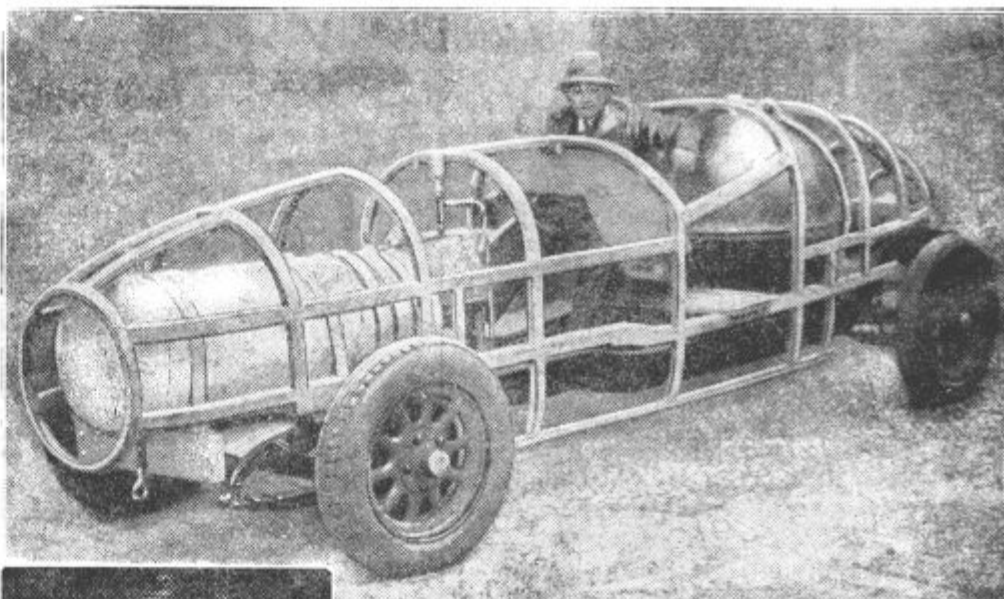
Naročajte in širite KMETSKI LIST!

Prvi protestantski škof v Jugoslaviji. V kraljevini Jugoslaviji živi okoli 130 tisoč protestantov. Ti so si izvolili nedavno dose- danjega upravitelja svoje cerkvene občine dr. Poppa za svojega škofa. Novi škof je izvoljen na 12 let, izvolitev pa mora potrditi še vladar. Pri istih volitvah je bil izvoljen dr. Viljem Roth za posvelnega predsednika protestantske cerkvene občine. Na sliki vidimo škofa dr. Poppa v prvi vrsti na levi, na desni pa preds. dr. Rotha.

Nov let v vsemirje. Profesor Piccard se pripravlja na nov let z zrakoplovom v višino 16.000 m, če bo vreme ugodno. Lani je moral svoj poskus odložiti. (Slika na levi.)

Nov raketni motor, ki ga je nedavno razkazoval zgraditelj dr. Heyland industrijem v Berlinu. Motor goni tekoče kurivo kisika in špirita. Pri poskusnih vožnjah je poganjal motor voz s silo 200 kilogramov. Poskuse bodo še nadaljevali. (Slika na desni.)

Poravnajte naročnino za »KMETSKI LIST«!

Amerikanska reklama. Ob neki cesti, ki vodi v Los Angeles (v Kaliforniji) stoji kavarna. Lastnik kavarne opozarja s posebno reklamo, kakor jo kaže slika, avtomobiliste na svojo bencinsko postajo. (Slika na levi.)

Razširjajte in naročajte list „Grudo“!

»Düsseldorfski vampir« Peter Kürten, proti kateremu se vrši v Düsseldorfu sodnijska razprava radi cele vrste umorov. (Slika na levi.)

Morilec Friederik Fischl. — Na Ogrskem so našli nedavno v nekem vozu osebnega vlaka trupca z vinom Rudolfa Steinberga ubitega. Policija je prijela kot morilca Friderika Fischla, ki je povedal, da ga je Steinberg sam naprosil, naj ga ubije, in mu je obljubil tudi bogato nagrado, če to stori. Steinberg je namreč visoko zavarovan in je hotel na ta način rešiti vsaj svojo rodbino pretečega gospodarskega poloma (Slika na desni.)

Vlak z gumijastimi kolesi. V Sant-Florentu na Francoskem so nedavno preiskusili nove vrste vlaka, prav za prav velik avtobus z gumastimi kolesi na železniškem tiru. Avtobus ima prostora za 30 oseb in vozi z brzino 140 km na uro.

Tečaj za rejce bikov in mrjascev v Kranju. Umna reja bikov in mrjascev je velikega ter naravnost odličnega pomena za uspešno živinorejo. Zato je tudi v tem oziru potreben specializiran strokovni pouk, da se izboljša našo dokaj zanemarjeno bikorejo in mrjascerejo. Iz teh razlogov in ker se bliža uradno licenciranje plemenjakov v kranjskem okraju, priredi kmet. referent v Kranju v okviru »Zveze živinorejskih selekcijskih zadrug za pingavsko govedo« poseben enodneven tečaj za rejce bikov in mrjascev. Predavala bosta kmet. ref. Josip Šustič in posestnik Janez Brodar. Snov se bo obdelovala iz temelja teoretično in praktično. Posebej se bo obravnavalo tudi vprašanje zakotnih plemenjakov, skočnin, podpor itd. Tečaj se bo vršil v Kranju v Ljudskem domu v ponedeljek dne 27. aprila t. l. od 9. do 11. ure dopoldne in od 1. do 3. ure popoldne. Pouk na tem specialnem tečaju je namenjen v prvi vrsti rejcem bikov in mrjascev ter članom občinskih kmetijskih odborov. Pristop pa imajo tudi drugi živinorejci, vsi so dobrodošli. Tečaju bosta prisostvovala tudi zastopnika kr. banske uprave in Kmetijske družbe. Noben bikorejec, kakor tudi nobena mrjascerejka bi ne smela zamuditi tako lepe prilike glede pouka in obravnavanja najvažnejših rejskih vprašanj.

Nesreča z granato. V bližini Lvova na Poljskem so našli otroci, vračajoči se iz šole, granato, katero so poskušali odpreti. Pri tem je granata eksplodirala in štiri dečke na drobne kose raztrgala, trem pa je potrgala roke in noge. Tudi ostali so bili lažje ranjeni.

Poplave v Turčiji. Vsled močnega deževja zadnjih dni so nastale v gornjem delu evfratske doline velike poplave, ki so preplavile 48 vasi, reka Tigris je pa zalila celo del Bagdada.

Potres v Italiji. V dolini Adize in okolici Gardskega jezera je pretekli teden več močnih potresnih sunkov napravilo znatno škodo na zgradbah.

Ljubljanski sejem dne 15. aprila. Na sejem je bilo prignanih (v oklepajih število prodanih glav): 153 (24) konj, 51 (28) volov, 39 (11) krav, 12 (8) telet in 594 (340) prašičkov za rejo. Sejem je bil dokaj živahen. Posebno veliko je bilo na sejmu prašičkov za rejo, zato je pa tudi cena precej padla. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, le za krave klobasarice so popustile za 50 par pri kg žive teže, prašički za rejo pa so se pocenili za 50 Din pri komadu. V ostalem so bile cene sledeče: voli I. 8, II. 7-50, III. 6-50, krave debele 5-6, klobasarice 2-50-4, teleta 10-11 (vse v Din za 1 kg žive teže); prašički za rejo pa 100-125.

Rudarska nesreča. V madžarskem rudniku Pilis-Szent Ivan se je na nepojasnen način sesul rov in ubil sedem delavcev.

Enoletno vojaško službo bo uvedla Grčija z novim vojaškim zakonom.

Reševanje nemških učenjakov na Grenlandiji. Nemški profesor Wegener je že pred daljša časa odšel z večjo odpravo v severne pokrajine Grenlandije v svrhu raziskovanja tamošnjega ozemlja in proučevanja vremenskih razmer. Odprava je sicer dobro preskrbljena s hrano in drugimi potrebščinami, vendar so za njeno usodo v velikih skrbeh, ker ni o njej že več mesecev nobenega znaka in znamenja, kje se nahaja. Znameniti nemški letalec Gronau se je te dni posvetoval z grenlandskimi raziskovalci o organizaciji rešilne ekspedicije. Z aeroplani bodo preleteli vse obširne ledene pokrajine Grenlandije in poskušali najti zgubljeno nemško družbo učenjakov.

Trgovine z orožjem, ki je pa po zakonu prepovedana, je bil obtožen pred sodiščem v Neu-Kölnu na Nemškem puškar Zneisel. Puškar je že pred leti prodal bivšemu afganistanskemu kralju Amanulahu 100 pušk. Postavljen pred sodišče radi prepovedanega trgovanja z orožjem, je puškar izjavil, da je napravil 100 pušk iz starega železja, iz katerih se ni moglo oddati niti enega strela. Puške je seveda drago prodal za prvovrstno blago. Sodišče je puškarja oprostilo.

Pristopajte k Kmetijski Matici.

Muzej za gumbe.

Zgodovina gumbov (knofov) je do neke mere tudi zgodovina naše kulture. Od prvotnih gumbov pa do današnjih je bila zelo dolga pot. Ta pot je ob enem tudi zgodovina razvoja našega rokodelstva.

Največja zbirka gumbov se nahaja danes v Pragi. To je pravcati muzej za gumbe, ki ga je zbral in uredil fabrikant gumbov Henrik Woldes.

Ko so ljudje začeli pridobivati razne kovine, so začeli iz kovin izdelovati tudi kovinaste zaponke, ki so jim držale skupaj njihova oblačila. Takih starinskih zaponk, ki so zelo podobne našim »varnostnim iglam«, so izkopali tudi že pri nas precej iz starorimskih ali pa še iz starejših grobov. Gumbe v današnji obliki so pa iznašli šele mnogo pozneje. Izdelovali so jih iz najrazličnejšega materiala, tudi iz zlata, srebra in dragih kamenov, pa tudi iz porcelana in stekla.

Umetniško izdelovanje gumbov je doseglo v Evropi svoj višek v 17. in 18. stoletju. V muzeju za gumbe v Pragi se nahajajo zares umetniška dela te vrste. Na gumbih so naslikali čisto majhne slike raznih gradov, portrete itd. Slikali so na gumbe tudi razne živali, ki jih je gospodar imel rad: kanarčke, mačke, konjske glave, pse, papige.

Na dvoru francoskega kralja Ludvika XIV. je bila navada, da so nosili gumbe iz stekla, v katere so bile vlitte razne živali, celo bolhe. Nosili so pa tudi gumbe, kjer so bile vdlane male ure, slike in podobne malenkosti. Takih gumbov seveda niso nosili reveži, ampak samo imenitni in bogati ljudje.

Valute:

1 nemško marko	Din	13'53
1 avstrijski šiling	Din	8'—
1 francoski frank	Din	2'22
1 ameriški dolar	Din	56'60
1 angleški funt	Din	276'50
1 švicarski frank	Din	10'94
1 češkoslovaško krono	Din	1'68
1 italijansko liro	Din	2'98

Podlistek

Jiří Wolker:

Ilda.

I.

Sedeli smo v krčmi in govorili o ženskah. Že dolgo se nismo pogovarjali o njih, ker smo se radi smatrali odraslim in dostojnim resnejših vprašanj. Morda smo se baš za voljo tega razvneli bolj kakor običajno in smo morali vsak četrti stavek pričenjati šepetaje, ker smo na koncu tretjega po ozirajočih se obrazih sosedov spoznali, da kričimo.

»Ženske imajo nekaj posebnega,« je dejal dečko, podoben filozofu, po programu teoretičnemu. »da se neznansko izpreminjajo v prostoru in času. Tudi mož se menja. Toda njegove izpremembe značijo, po mojem mnenju, bolj prilagajanje ženi. Mož ima v vseh dobah gotove konstantne težnje — žena je zmirom skozinskoz druga. Njen portret se najbolj odraža v literaturi. Poglejte na primer dekadentni tip — ženo-besa in primerjajte ga z današnjim tipom žene, ki ima precej hamsunevskega v sebi. Kako sta si različni! Toda vprašanje je, če pesniki ženske slikajo, ali če jih ustvarjajo. Pa če bi jih še toliko ustvarjali, morajo za svoje fikcije zmirom

vsaj nekaj zajemati iz resničnosti. Morda zmorejo ženske najpopolneje odražati v sebi svoj čas. Večno se pomlajajo, večno izpreminjajo, da bi se lahko bolje izmikale roki moža, ki zmirom enako sega po njih.«

»V marsičem ima prav.« je prikimal fant, podoben bolj praktičnemu filozofu. »Zadnjič mi je neko dekle — baš v najbolj srčkanem trenutku, v naročju vzdihnilo in zadeklamiralo:

»Kaj so možje razbojniki?« — To se prej ni dogajalo.«

»Motite se,« je dejal tretji. »Žena je zmirom ista. Toda vsak čas je opazal na njej le gotove lastnosti. Baš tiste, s katerimi se je hotel opijaniti. Ni bilo še dobe, ki bi obsegla ženo v celoti. In te dobe niti ne bo, če bomo preveč razmišljali o ženi. Kajti, nikdar je ne boš razumel v celem njenem zmislu — ker je čudež. Baš kakor vse druge stvari na tem svetu.«

Morda je zaradi teh besed dvignil glavo žrnolas mladenič, ki je doslej nervozno molčal nad svojim kozarcem, in nam pričel brez kakršnegakoli uvoda pripovedovati to-le zgodbo o ženi, ki ji je bilo ime Ilda.

*

Kot vojaka me je zaneslo tekom vojne v Črno goro. Nastanili so nas v Plevlju, mestecu med gorami. Bilo je pozimi in povsod polno snega. Vse je tonilo v megleno belino, le na ulicah so bili ob hišah izhojeni ozki, umazani hodniki.

Žalostna postaja. Vlažno kakor v jami, ljudje so nas sovražili in babe so od zadaj streljale na nas. Moških tam (razen par prastarih Turkov) ni bilo. Vsi so se klatili kot komite po gorah v okolici, in če so skrivaj prišli v mesto, so prišli le s tem namenom, da nam napravijo kakšno neprijetnost.

Mi smo le čakali in čakali in sami nismo vedeli, na kaj, neodločni, čemerni, prezebli. Domovina je bila tako brezupno daleč, da je bilo odveč razmišljati: Zakaj sem tu? — Zakaj se bijem? — Zakaj ne treščim puške ob tla in ne grem domov?

Vojak je uklet v trenutek, ki baš je. Smelost komit se je neprestano večala in večala. Nekoč, ko so jih naši orožniki spoznali preoblečene in na trgu zajeli, so naenkrat pričeli streljati s svojimi samokresi in s pomočjo civilnega prebivalstva ušli.

Našemu poveljniku se je to zdelo tako drzno, da je tirjalo odgovor: Ukazal je celi stotniji, da odide iz mesta in očisti vsaj najbližjo okolico.

Toda naš pohod se je obnesel tako — kakor zmirom, ker nismo imeli proti sebi le peščice slabo oboroženih možakarjev, pač pa ves zasneženi gozd, strme gore in okamenelo nebo. V neki kotlini so nas obkolili in razpršili prej, predno smo mogli ugotoviti, odkod sovražnik strelja.

Poleg mene se je razpočila ročna granata. Njena črepinja se je zarila v mojo lopato, ki se je ukrivila in vtisnila vame dvoje reber. Omedlel sem.

(Dalje prihodnjic.)

Gospodarstvo

Važen korak naprej.

»Kmetijska družba« je na seji glavnega odbora 9. aprila t. l. sprejela soglasno sledeči predlog:

»Splošna gospodarska kriza, ki se posebno izraža v splošnem padcu cen vsem pridelkom kmetijske produkcije, je povzročila stremljenje posestnikov po skupni prodaji. Taka skupna prodaja bi bila najpopolnejša v združni obliki, kamor bi združniki oddajali svoje pridelke v skupno prodajo. Ker pa združna ideja še ni tako globoko prodrla v kmetijske mase, se tudi skupna prodaja do danes ni mogla izvesti. Nakupovalne in prodajne zadruge pa vsled velikega rizika in pomanjkanja kapitala tega niso mogle izvesti in če so to poskušale, so vedno zaključile s precejšnjo izgubo.

Članstvo Kmetijske družbe je že ponovno prihajalo s predlogi, naj ta organizacija uvede skupno prodajo kmetijskih pridelkov. O tem se je že mnogo razpravljalo, toda vedno se je prišlo do zaključka, da čaka družbo, ako prične z nakupovanjem in prodajo pridelkov na lasten račun, prav isti neugoden zaključek, kakor vse zadružne organizacije, ki so skušale dosedaj do vprašanje rešiti.

Vendar je potrebno, da se v tem pogledu nekaj stori, da se obvaruje kmetija pred gospodarsko propastjo in da se med producenti in konzumenti izloči posredovalec, ki jemlje kmetu zaslužen plačilo. Za rešitev tega važnega vprašanja predlaga glavni odbor Kmetijske družbe kr. banski upravi naslednji načrt:

»Kmetijska družba organizira v svojem delokrogu lombard kmetijskih pridelkov in izvede organizacijo za prodajo istih. Izvedbo tega načrta si zamišlja tako-le:

1. Banovina, država, Hipotekarna banka, Poštna hranilnica ali Narodna banka da Kmetijski družbi v Ljubljani na razpolaganje kredit v iznosu 10 milijonov Din brezobrestno ali po največ 2% obrestovanja ki ga pa sme porabiti samo za lombard kmetijskih pridelkov.

2. Kmetijska družba v Ljubljani jamči onemu zavodu, ki da posojilo, za vrnitev v celoti, če se ta posel lombardiranja ukine.

3. Kmetijska družba vzame v lombard kmetijske pridelke na način, kakor bo to ugotovljeno po pravilniku, ki ga izdela Kmetijska družba v Ljubljani in zavod, ki da kredit.

Ker zahteva ta predmet temeljitega preudarka, je umestno, da skliče banska uprava čim prej anketo zastopnikov Kmetijske družbe in banske uprave, ki naj to vprašanje temeljito prouči in poišče vire, oziroma ustave, ki bi nudile za uresničenje tega načrta predaj navedeni kredit.

S sklepom glavnega odbora Kmetijske družbe sicer velevažno in za gospodarski obstoj našega kmetijstva odločilno vprašanje še ne bo takoj rešeno, vendar pa pomeni ta sklep že velik korak naprej.

Mi vsi vemo, da je za današnjo kmetijsko gospodarsko politiko važno dvoje:

1. Kako čim več pridelati in
2. kako pridelek ugodno prodati.

Prvo vprašanje je tehniško, je strokovno. Današnji kmet bo pridelal tem več, kolikor bolj pozna moderne metode obdelovanja zemlje. V tem oziru smo mi že znatno napredovali, čeprav še nismo na višku.

Nad vse važno pa je drugo vprašanje: Kam s pridelkom? Kajti kaj mi pomaga še tako obilen pridelek, če mi pa obleži doma?

Vprašanje prodaje kmečkih pridelkov je ravno glavno vprašanje celotne današnje gospodarske krize v Evropi in na vsem svetu. Kdor bo to vprašanje povoljno rešil, bo rešil tudi svetovno gospodarsko krizo.

Mi si nikakor ne domišljamo, da bomo to težavno vprašanje rešili ravno mi. Toda če storimo le korak naprej, da težavni položaj po svojih močeh le omilimo, bo to že lep začetek in lep napredek.

***

Izvoznice za les.

Društvo gozdnih posestnikov objavlja sledečo vest, ki jo v glavnih mislih tudi mi objavljamo:

Pred enim letom, 16. aprila 1930 je kr. banska uprava Dravske banovine uvedla 2% takso na sečnje gozdov ter s tem zelo obremenila našo lesno produkcijo. Na splošno zahtev gozdnih posestnikov so letos predpise o tej taksi nekoliko omilili s tem, da se je zvišala količina lesa, ki ni podvržena tej taksi.

Novi zakon o šumah od 21. decembra 1929 pravi v svojem § 79.: »Praviloma ni dovoljeno jemati lesa iz gozda, če se ni prej žigosal s šumskim žigom. Od tega se lahko izvzamejo mali privatni gozdovi, za katere more ban predpisati, upoštevajoč krajevne razmere, posebno postopanje. Za izvoz lesa, kakor tudi za izvoz drugih gozdnih produktov se bodo po potrebi izdajala pismena dovoljenja. Predpise za žigosanje, odnosno dajanje dovoljenj izdaja ban.«

V naši banovini dosedaj še ni bila izdana zadevna naredba. Pač pa jo je izdala banska uprava savske banovine v Zagrebu. Zanimivo je, da si nekoliko ogledamo to naredbo, ki se obeta tudi nam. Iz naredbe posnemamo naslednje:

Praviloma ni dovoljeno jemati lesa iz gozda, dokler ni žigosan s šumskim žigom, t. j. s kladvičkom (zapriseženega gozdarskega organa). Od tega predpisa so izvzeti gozdovi malega privatnega posestnika, kojih površina ne presega 10 hektarjev in če se posekani les iz takih gozdov rabi za lastno porabo. Izvoznice dajejo šumarski referenti pristojnih sreskih načelstev. Glede izdajanja izvoznice malim gozdnim posestnikom ali onim, ki prodajajo les v manjših množinah, se predpisuje naslednje: 1.) Vsaka izvoznica se sme glasiti: a) na največ osem voz ali šestnajst kub. metrov drv za kurjavo; b) na največ toliko komadov gradbenega lesa, kolikor se ga more dvakrat izpeljati; c) na največ toliko komadov debel, koljev ali panjev, kolikor se jih more dvakrat izpeljati (pri stavbnem lesu, deblih, koljih se mora navesti število komadov); d) na največ dva voza drugega lesa, kakor n. pr. palice, obročev za sode itd. Če hočejo mali posestniki izvažati iz svojih gozdov večje količine lesa, morajo prositi za dovoljenje od pristojnega sreskega načelstva.

2. Večji gozdni posestniki ali izkoriščevalci njihovih gozdov, ki sekaio gozd po odobrenih gospodarskih načrtih ali programih in žele izvoziti les na železniško ali parobrodno postajo ali v kako javno skladišče, lahko dobijo eno izvoznico za vso množino lesa.

Postopek pri izdajanju teh izvoznice je dolg, zamuden, pa tudi drag. Gozdni posestnik mora predvsem dobiti od zapriseženega organa (logarja), ki mu je les žigosal, potrdilo, da je nasekal v lastnem gozdu (natančno označenem) toliko in toliko lesa. Na podlagi tega potrdila mu izda županstvo izvoznico, da sme lastni les izvoziti iz svojega gozda. Če je pa les kupljen, mora lastnik gozda izdati kupcu potrdilo, koliko in kak les je od njega kupljen. Šele na podlagi tega potrdila more županstvo izdati izvoznico, v kateri se mora natančno označiti, koliko in kakšen les se izvažja in kam se vozi, n. pr. v Zagreb, na žago, na trg itd. Končno dovoljenje pa izda šele sreski šumski referent.

Vse te izvoznice nimajo prav za prav drugega namena, nego kontrolirati množino posekanega lesa v svrhu odmere 2% banovinskega davka na sečnjo, ki ga je savska banska uprava tudi uvedla, in pa preprečiti, da se ne krade les. Kontrola teh izvoznice je zelo stroga. Vsi gozdonadzorni organi in vti organi javne straže (logarji, redarji, finančarji, orožniki itd.) morajo od vsakogar, ki vozi les, zahtevati, da se legitimira z izvoznico. Če pa voznik nima izvoznice, se sme les zapleniti.

V naši banovini, kjer je gozd last individualnega posestnika, kjer je gozdarsko osebe tako redko, da svoje službe v gozdu sploh opravljati ne more, marveč se mora omejiti samo na pisarniško delo, bo tak sistem naravnost neizvedljiv. Kdor ne veruje, naj si samo predoči, kakšen križev pot bo moral naš kmetovalec prehoditi, preden bo spravil eno debla na žago ali eno desko na kolodvor. Kako pa naj tudi sreski gozdar vsa debla svojega sreza žigosa in kdaj naj se izstavijo predpisane izvoznice? Zato bi za našo banovino nikakor ne kazalo, prevzeti vzorec zagrebške naredbe.

***

Situacijsko poročilo o dražbi kož divjadi dne 13. in 14. aprila 1931. v Ljubljani. Radi popolnoma nejasne situacije na svetovnem trgu je bila dražba dne 23. in 24. marca t. l. v Ljubljani odpovedana. Prenapolnjena severoameriška tržišča in konkurenca Rusije je onemogočila vsako kalkulacijo. Trgovci s kožami divjadi so bili zato z nakupom zelo rezervirani in kupili samo, če so bile cene skrajno ugodne. Dobre lisice se niso plačevale bolje od dveh dolarjev. Položaj je še danes neugoden, vendar vsaj jasen in cene ustaljene. Lisice so padle v 3 mesecih skoraj za polovico, iščejo se samo one z rudečo dlako, medtem ko sive niso željene. Nekoliko so popustile kune zlatice, kune belice so trdne, verice so poskočile, istotako jazbeci, bele in rujave podlasice, divje mačke. Za malenkost so padle vidre, dihurji, domači zajci. Divji zajci nimajo več prave vrednosti, ker je na trgu preveč blaga. Za gamse, srne, šakale, volkove, polhe in domače mačke ni zanimanja. Na dražbi je bilo zelo veliko blaga, 35% iz Dravske banovine in 65% iz ostale kraljevine. Kupci so bili večinoma iz inozemstva. Prodale so se bele in zlate kune, verice, jazbeci, dihurji, bele in rujave podlasice, vidre, divje mačke, domači in divji zajci. Neprodanih je ostalo polovico lisic, vsi gamsi, polhi, krti, šakali, domači zajci. Dosežene cene odgovarjajo onim na svetovnih tržiščih, deloma so še celo višje. Velikemu splošnemu padcu cen pa je predvsem vzrok Sovjetska Rusija, ki ponuja svoje kože na evropskih in ameriških tržiščih za vsako ceno. Kože so na dražbi notirale sledeče: kune zlatice Din 600 do 750, kune belice 600—710, verice 5-30, lisice poljske 140—180, lisice gorske 150—220, jazbeci 102, dihurji 80—120, podlasice bele 48, podlasice rujave 5-20, mačke divje 130, vidre 550—620, zajci divji 5-40, zajci domači 1 (mešani), srne 7, gamsi 10.

* * *

Sejmi:

26. aprila: Semič, Kozje;
 27. aprila: Prigorica, Lukovica, Vesela gora, Cerknica, Konjice, Dol pri Hrastniku, Studenci pri Poljčanah;
 28. aprila: Pišce;
 30. aprila: Rakitna, Vel. Gaber;
 1. maja: Železniki, Svibno, Tirna, Planina pri Črnomlju, Trava, Boh. Bistrica, Dobropolje, Ljubno, Hajdina, Sv. Barbara v Halozah, Lipnica, Muta, Velenje, Križovo, Podsreda, Sv. Rok, Sevnica, Sv. Marija v Jarenini;
 2. maja: Sv. Volbenk, Pekel, Banja Loka.

Janko Češnik

Ljubljana

Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

POZOR!

Pred nakupom svojih potrebščin za pomlad in poletje, za ženske in moške obleke oglejte si mojo lepo zalogo najnovejšega blaga kakor: blaga za ženske obleke in plašče (montelne), perilne svile, žameta, delena in drugega. Za moške obleke: modno sukno (štof), ševiot od 60 Din naprej, modni kamgarn, ševiot za modne in športne obleke od 100 Din naprej. Največja izbira svilnatih, volnenih šerp in rut.

Samo češko in angleško blago!

Poštenost mojega podjetja je znana.

Pristopajte h Kmetijski Matici!

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana

prej

Kranjska hranilnica v Ljubljani

Hranilnica Dravske banovine, Maribor

Hranilnica Dravske banovine, podružnica Celje

prej

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Za vloge jamči DRAVSKA BANOVA z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

Najugodnejši pogoji za nalaganje prihrankov in za najemanje kreditov

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emajlne in blago ku-
ostale lake pite dobro,
Oljnate barve solidno in
Lanene tropine po zmer-
nih cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, fi neža, laka in barv

LJUBLJANA · MEDVODE · DOMŽALE

Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Redko in zaslužen priznanje in odlikovanje.

Redko je ne samo naš domači, marveč tudi inozemski, preparat tolikokrat odlikovan z najvišjim odlikovanjem, kakor je to slučaj s preparati našega domačega, obče poznane »LABORATORIJA ALGA SUŠAK«. Preparati »Alga« za masažo, »ENERGIN« za krepitev krvi, živcev in teka. Preparati »ALGA« so doslej odlikovani: Dvakrat v Parizu, Londonu, Petrogradu, Genovi, Firenci, Bruslju in sedaj najnoveje ta mesec na veliki mednarodni razstavi v Nici z najvišjim trovrstnim odlikovanjem: Z zlato svetinjo, velikim častnim pokalom in častno diplomom. Priznanje našega popolnoma domačega podjetja ne dviga samo naš ugled v inozemstvu, temveč je tudi v čast naši industriji doma, kjer uspešno z našega trga izpodriva tuje preparate, ki so žal preplavili naše kraje. Preparati Laboratorija »Alga« konkurirajo danes na mednarodnih razstavah in odnašajo prve nagrade, a paralelno s tem konkurirajo tudi na mednarodnih tržiščih in si osvajajo teren in to ne z reklamo, temveč s svojo odlično kakovostjo, izbornostjo in uspehom.

Čevljarji, pozor!

Za spomladansko sezono sem dobil ševro in boks v najnovejših modnih barvah iz inozemskih tovarov, kakor tudi črni in rjavi boks in prvovrstne podplate od najboljših domačih tovarov po najnižjih cenah.

Osebnost naj se vsak prepriča, saj nakup ni obvezen

Se priporoča **Franč Erjavec**

TRGOVINA USNJA, Ljubljana, STARI TRG 11/a.

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

„ILOVAC“

dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVA

»EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska ulica števil. 7

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16 - 20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90%, rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostne kakor količinske.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforne kislino, kalcij in apno. Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri **»EKONOM-u«**, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Priznana najboljši

Trboveljski Portland - cement

vedno v zalogi pri **Ekonom, Ljubljana**

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilnatih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

V dvanajstem letu Zlatica teračke, medvedke, punčke, psičke in na mačke oblačila le sama — in je zanje imela dnevno prav veliko branje.

Po zgledu mamice le hčerka vrata, pri delu se veselo le smehtala: glej, Zlatorog se krasno uveljavljuje, v perilu madeže prav vse odpravi.

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanška gradbena in kreditna zadruga r. z. s. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/1.

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5⁰⁰ — v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. / Uradne ure od 8 — 12 in od 14 — 18.

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, sepa. atorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d. Ljubljana, Poštni predal 248.

Naročajte „Grudo“!

2.500 dinarjev

zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v Vašem okolišju ljudi! Tovarna Vega, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor!

Oblastveno koncesionirana šoferska šola GOJKO PIPENBACHER Ljubljana, Gosposvetška cesta št. 12. Zahtevajte informacije

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana Dunajska cesta 46. Telefon 28-28

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetški hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brezjavlj: „KMETSKE DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2 %, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 %, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

PLAČAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2, in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

